

obzornik

glasilo delovne skupnosti

0 prihodnosti jezera

ANDREJ MARINC OBISKAL CERKNICO

Na povabilo izvršnega sveta skupščine občine Cerknica je 21. junija obiskal Cerknico predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Andrej MARINC. V delegaciji so bili še dr. Avguštin LAH, podpredsednik izvršnega sveta, Boris MIKOŠ, republiški sekretar za urbanizem, Milovan ZIDAR, republiški sekretar za kmetijstvo in predsednik izvršnega sveta Zveze vodnih skupnosti Slovenije Jože TRAMSEK.

V razgovoru s predstavniki izvršnega sveta skupščine občine Cerknica, družbenopolitičnih organizacij občine in krajevne skupnosti Cerknica je bila osrednja tema vprašanje prihodnjega razvoja Cerkniskega jezera in okolice.

Uvodno informacijo sta prispevala Janez PAKIŽ, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Cerknica in dr. Peter HABIČ, direktor Instituta za raziskavo Krasa v Postojni, ki sta prikazala dosedanja prizadevanja za razrešitev vprašanj o razvoju Cerkniskega jezera in Cerkniskega polja. Znanstvena prizadevanja več vidnih slovenskih znanstvenih ustanov pod okriljem Slovenske akademije znanosti in umetnosti doslej namreč niso dala dovolj temeljitih rezultatov pri spoznavanju Cerkniskega jezera, posebej še ne na področju hidroloških dognanj.

Ker gre za zaključek in obdelavo rezultatov dosedanjih raziskav, pripravlja svet skupščine občine dokončno poročilo o dosedanjih prizadevanjih na Cerkniskem jezeru, posebej kar zadeva poskusno ojezeritev. V sedanjem času pridobivajo ta vprašanja nove in nove razsežnosti, ki zadevajo širši slovenski prostor, saj gre za perspektivno možnost vodne oskrbe Krasa in Ljubljane, izrabo vode kot energetske možnosti, izrabo vode kot akumulacijske možnosti v zvezi s plovnim sistemom Jadran—Sava, rekreacijo in turizem, kmetijstvo, znanstvena raziskovanja; v zvezi s tem pa tudi vprašanja onesnaževanja in urbanizacije.

Gre torej za splet različnih interesov, ki jih je treba podrobno preučevati in jih zelo tehtno ovrednotiti, da bi tako dobili trajnejšo osnovo za perspektivne razvojne opredelitve, ki bi jih v kar največji meri obravnavali v enotnem sklopu in v soodvisnosti.

Po zanimivi in bogati razpravi so bila med drugimi sprejeta naslednja osnovna stališča:

— Cerknisko jezero naj bi nastajajoči prostorski plan SR Slovenije obravnaval kot posebnost in mu zagotovil posebno nacionalno zaščito.

— Še v letu 1976 naj bi strokovne ustanove pripravile potrebno dokumentacijo za sprejem odloka republiške skupščine SR Slovenije, ki naj bi urejal prostor Cerkniskega jezera in neposredne okolice z upoštevanjem vseh vidikov prihodnjega razvoja.

— Izvršni svet skupščine SR Slovenije bo skupaj z ustreznimi interesnimi skupnostmi izdelal program aktivnosti, ki bo temeljil na dosedanjih rezultatih in izkušnjah ter pripravil metodologijo pristopov za delo posameznih nosilcev za vse obravnavane vidike.

Ocenjujemo, da so bili pogovori uspešni in da dajejo sprejeti zaključki in nekatere izvedbene zadolžitve jamstvo, da se bo vprašanje Cerkniskega jezera aktualiziralo v širšem slovenskem prostoru, kar je bil končno tudi cilj razgovora.

Po ogledu Cerkniskega jezera so se gostje zapeljali tudi v naravni park Rakov Škocjan.

F. Sterle

OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

Letošnji DAN SAMOUPRAVLJALCEV praznujemo v obdobju, ki je pomembno za poglobljanje in dograjevanje naših samoupravnih razmerij, prav v času, ko je v najširši javni razpravi osnutek zakona o združenem delu.

Danes se že lahko v celoti zavedamo pomembnosti odločitve izpred dobrih petindvajsetih let, ko so delavci dobili v neposredno upravljanje naše gospodarjenje. V tem obdobju se je močno razvila družbena zavest neposrednih proizvajalcev, razvila pa se je tudi odgovornost za upravljanje z družbenimi sredstvi. Prav slednjemu posvečajo ustavna določila in dokumenti, ki izvirajo iz nje, posebno pozornost in to nam narekuje tudi prihodnje naloge: resnično zagotoviti neodtujljive samoupravne pravice slehernemu delavcu, obenem pa ustvariti tudi resnično zavest odgovornosti za sleherno samoupravno odločitev.

Razprave tečejo po načrtu

AKTIVNOST V RAZPRAVI — POGOJ ZA RAZVOJ SAMOUPRAVNIH ODNOSOV

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU
POTEKA PO SPREJETEM NAČRTU ■ OCENA SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI PRED DELAVCE ■ PROBLEMSKE RAZPRAVE OCENJUJEJO PRAKSO ■

Zastavljeni program javne razprave o osnutku zakona o združenem delu v naši občini se uresničuje po dogovorjenih rokih. V vseh temeljnih organizacijah, ki so opravile javno razpravo, je izdelana ocena o uresničevanju samoupravnih odnosov v minulem in sedanjem obdobju, tako da so delavci primerjali dosedanja samoupravna organiziranost z re-

šitvami v osnutku zakona. Tako zasnovana akcija daje možnost za oblikovanje akcijskih programov na konkretnih osnovah ter za odpravo dosedanjih pomanjklivosti in uresničevanje zakonskih rešitev v vseh fazah organiziranosti združenega dela. Delavci sprejemajo osnutek zakona o združenem delu kot svoj zakon in na podlagi rešitev v osnutku zakona

iščejo pota združevanja dela na dohodkovni soodvisnosti.

Kljub temu, da akcija teče dokaj uspešno, pa ocenjujemo, da v vseh temeljnih organizacijah aktivnost ni najboljša. Ta ugotovitev velja za vse tiste, kjer ni zadostnega sodelovanja med družbeno-političnimi organizacijami ter vodstvom v temeljnih organizacijah in kjer so odbori za javno razpravo aktivni le na papirju.

Zlasti velja ugotoviti, da odbori za vodenje javne razprave niso dovolj delavni. Svoje naloge prenašajo na vodstvene organe ali člane družbenopolitičnega aktiva, kar prav gotovo ni v skladu z njihovo vlogo v javni razpravi. Za celotni politični aktiv (70 ljudi) je bil konec maja organiziran enodnevni seminar, tako da so bili kot aktivni nosilci v javni razpravi seznanjeni z osnovnimi usmeritvami v osnutku zakona. Javna razprava je končana v več kot 80 odstotkih temeljnih organizacij.

Predvidene problemske razprave so opravljene v večini primerov (Gradišče, društvo obrtnikov, društvo finančnih delavcev) in bo Konec na 2. strani

*Ob Dnevu borcev
iskreno čestitamo
vsem borcem in
aktivistom NOB!*

Kakšno bo naše znamenito presihajoče jezero v prihodnje?

PROSLAVA DNEVA BORCEV BO LETOS V ŽILCAH

Osrednja občinska proslava Dneva borca bo letos 4. julija v Žilcah. Proslava je povezana z otvoritvijo prenovljene ceste Žilce—Osredek in s pohodom mladine po poteh domoljubnih enot partizanske Notranjske.

Ob 9. uri bodo odprli promet 5 kilometrov ceste Žilce—Osredek. Ta cesta bo mnogo pomenila za razvoj kraja, predvsem pa bo omogočila prevoz otrok v šolo, saj so doslej pešali.

Ob 11. uri bo v Žilcah proslava, v kateri bodo nastopili združeni pevski zbori občine Cerknica, cerkniški pihalni orkester in recitatorji iz Cerknice. Slavnostni govornik bo tov. Jože TELIČ, predsednik ZKB NOV Cerknica.

Prireditelji obetajo tudi prijetno tovariško srečanje v prijaznih Žilcah.

Dohodek – vsebinska podlaga samoupravnega odločanja

OSNUTEK ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU POSVEČA POSEBNO POZORNOST UREJANJU DRUŽBENO-EKONOMSKIH RAZMERIJ

DRUŽBENOST DOHODKA

Z osnutkom zakona o združenem delu je dokaj jasno začrtano urejanje ekonomskih razmerij na področju združenega dela. Temeljno izhodišče za razmerja, ki so postavljena v osnutku, je ugotovitev, da združujemo svoje delo s proizvodnimi sredstvi, ki so družbena lastnina, da gre torej za družbeno delo, ki je neizogibna zakonitost sodobne družbe. Iz tega se poraja logičen zaključek, ki ga je povzel osnutek: ne samo združeno delo in proizvodna sredstva, tudi na tej podlagi ustvarjeni dohodek je družbena kategorija. Dohodek temeljne organizacije je torej del celotnega družbenega proizvoda, ki ga delavci pridobivajo v denarni obliki kot družbeno priznanje za rezultate svojega in skupnega družbenega dela.

Na splošno posveča osnutek zakona o združenem delu veliko pozornost prav urejanju družbeno-ekonomskih razmerij. Razlog je razumljiv, saj je dohodek gibal celotnega družbeno-ekonomskega dogajanja. Družboslovci že dolgo vedo, da so lastniško-dohodkovna (oziroma delilna) razmerja temeljna razmerja in da na njih temeljijo in se po njih ravna vsa ostala razmerja v posamezni družbi. Tudi naša družba v tem ni izjema. Zato osnutek med drugim podrobno obdeluje zlasti »razmerja pri pridobivanju dohodka« in »razmerja v delitvi in razporejanju dohodka«.

RAZMERJA PRI PRIDOBIVANJU DOHODKA

Da bi bili delavci v najrazličnejših oblikah združenega dela naši družbi kar najbolj izenačeni v uveljavljanju svojih pravic, postavlja osnutek zakona o združenem delu ključna razmerja, ki zagotavljajo izenačevanje pri pridobivanju dohodka. Posebna pozornost tem določilom je razumljiva zlasti še, ko si ogledamo pomen vloge dohodka.

Tako osnutek pove, da je dohodek, ki ga delavci pridobivajo v temeljni organizaciji:

1. materialna podlaga za pravice delavcev; samo tako si delavci po znanem pravilu: »kjer so sredstva — tam je moč«, lahko sami oblikujejo svoje pravice in dolžnosti ter jih med seboj uveljavljajo;

2. glavni motiv dela; ta ugotovitev temelji na psihosociološkem

spoznanju, da uspeh podžiga k delu;

3. merilo uspešnosti;

4. podlaga — vir sredstev za splošne in skupne potrebe ter za osebne dohodke in skupno porabo, pa tudi za razširitev materialne podlage dela;

5. podlaga in vsebina družbenega planiranja.

Vidimo, da osnutek vrednoti dohodek kot zelo pomembno kategorijo, zato vrsta določil postavlja odločne zahteve oziroma naloge, ki jih morajo delavci temeljnih organizacij upoštevati pri pridobivanju dohodka, predvsem pa zagotavljati:

— da si z gospodarskimi, organizacijskimi in drugimi ukrepi prizadevajo povečevati dohodek;

— da z doslednim izvajanjem načela delitve po delu, z ustreznim ravnanjem z družbeno lastnino in z odvisnostjo osebnega dohodka od skupnih rezultatov dela spodbujajo k doseganju kar največje produktivnosti.

Osnutek zakona pozna štiri načine pridobivanja dohodka:

1. S prodajo proizvodov na trg ali drugi temeljni organizaciji (interna realizacija).

2. S svobodno menjavo dela; s tem izrazom označujemo tak način pridobivanja dohodka, ko delavci v temeljni organizaciji, ki opravlja dejavnosti na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva pridobivajo dohodek iz celotnega ali druge družbene dejavnosti — dohodka, ki ga ustvarijo s tem, da dobijo del sredstev iz dohodka drugih organizacij združenega dela kot plačilo za prispevek, ki so ga s svojim delom dali k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji.

3. Z deležem v skupaj ustvarjenem dohodku iz združevanja dela in sredstev; tak primer imamo tudi v BRESTU, ko so vse temeljne organizacije sodelovale pri izgradnji nove tovarne ivernih plošč in so za čas vračanja združenih sredstev udeležene pri dohodku, ki se s temi sredstvi ustvarja.

4. S prejemki za kompenzacije, regrese, premije, dotacije in iz drugih virov, določenih z zakonom ali s samoupravnim sporazumom oziroma s pogodbo v skladu z zakonom.

Poleg tega zakon s posebnim poglavjem ureja tudi položaj delovnih ljudi, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost.

RAZMERJA V DELITVI IN RAZPOREJANJU DOHODKA

Izredna pozornost je v osnutku posvečena prav vprašanjem, ki zadevajo delitev oziroma razporejanje dohodka. Lahko ugotovimo, da predstavljajo določila osnutka določeno strogost oziroma red, zlasti na področju obravnavanja materialnih stroškov ter amortizacije, saj omogočajo dokaj enotno pojmovanje teh dveh pomembnih postavk.

Shema delitve je približno taka:

— ko se iz celotnega dohodka temeljne organizacije nadomestijo materialni stroški in amortizacija po minimalni, z zakonom določeni stopnji, dobimo

— dohodek, iz katerega poravnamo:

1. obveznosti do temeljnih organizacij, ki opravljajo dejavnosti izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in druge družbene dejavnosti, ki pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela, za katere pa je v zakonu določeno, da se poravnajo iz dohodka temeljne organizacije;

2. obveznosti, s katerimi se zagotavlja socialna varnost delavcev, za katere je z zakonom določeno, da se poravnajo iz dohodka temeljne organizacije;

3. zakonske obveznosti za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb;

4. obveznosti do delovnih skupnosti, ki opravljajo dela skupnega pomena za delavce v temeljni organizaciji;

5. izdatki za ohranitev, izboljšanje in varstvo človekovega delovnega in življenjskega okolja, če z zakonom ni določeno, da se poravnajo iz materialnih stroškov;

6. članarine oziroma prispevki gospodarskim zbornicam in drugim splošnim združenjem organizacij združenega dela;

7. izdatki za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

8. izdatki za amortizacijo nadzneskom, obračunanim po minimalnih stopnjah;

9. denarne kazni za gospodarske prestopke in prekrške, upravne takse in sodni stroški;

10. premije za zavarovanje družbenih sredstev;

11. drugi izdatki za izpolnitev zakonskih obveznosti, ki so prevzete s samoupravnimi sporazumi ali s pogodbami.

Po pokritju naštetih obveznosti, dobimo

Iz oddelka kontrole izdelkov v Tovarni pohištva Cerknica

— čisti dohodek; le-tega razporejamo v skladu z zakonom in samoupravnimi sporazumi za osebne dohodke in za skupno porabo, pa tudi za razširitev materialne podlage dela in za ustvarjanje ter obnavljanje rezerv.

Posebej se osnutek dotika vprašanj osebnih dohodkov delavcev v združenem delu. Zaradi pomembnosti vprašanja bo treba to poglavje podrobneje obdelati v posebnem sestavku.

Z. Zabukovec

MINULO DELO

MINULEGA DELA NE SMEMO POJMOVATI PREVEČ OZKO IN ENOSTRANSKO

Osnutek zakona o združenem delu določa, da se osebni dohodek oblikuje po rezultatih njegovega dela in po njegovem osebnem prispevku, ki ga je dal s svojim živim delom in z gospodarjenjem z družbenimi sredstvi, pa tudi s svojim in z družbenim minulim delom. S tem je prispeval k večjemu dohodku temeljne organizacije v skladu z načelom delitve po delu in v sorazmerju z rastjo produktivnosti svojega dela in dela delavcev v drugih temeljnih organizacijah v sestavi iste delovne organizacije ter skupnega družbenega dela.

Samoupravni sporazum, ki določa osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke ne sme biti v nasprotju s samoupravnim sporazumom panoge ali območja.

Prispevek delavca ugotavljamo zlasti odvisno od zahtevnosti dela, odgovornosti pri delu, pogojev, pod katerimi delavec dela, od delovnega načina, prihrankov, doseženih pri delu in izrabe delovnega časa od novatorstva in racionalizacije.

Prispevek delavca ugotavljamo tudi glede na povečanje dohodka temeljne organizacije, doseženega zlasti z upravljanjem in gospodarjenjem s sredstvi družbene reprodukcije v temeljni organizaciji, pa tudi v različnih oblikah združevanja teh sredstev ter glede na njegovo in družbeno minulo delo.

Delavci s svojim odločanjem o poslovanju temeljne in delovne organizacije, pa tudi drugih oblik združevanja, o organiziranju dela, o novih investicijskih vlaganjih in o uporabi znanstvenih dosežkov v delovnem procesu vplivajo na višino dohodka in s tem tudi na sredstva za osebne dohodke.

Kaj predstavlja vrednost minulega dela?

Vrednost minulega dela predstavlja del presežne vrednosti, ki ga ustvarijo delavci z gospodarjenjem z družbenimi sredstvi in ga namenijo za razširjeno reprodukcijo. Minulo delo nastaja v vseh obdobjih, ko delavec dela v temeljni organizaciji in le-ta uporablja del presežne vrednosti za razširjeno reprodukcijo.

Vsa sredstva temeljne organizacije so rezultat minulega dela vseh zaposlenih v preteklosti in v sedanjosti.

Z dobrim gospodarjenjem in z ustreznimi vlaganji v razširjeno reprodukcijo si delavci stalno ustvarjajo boljše pogoje, večjo opremljenost dela, kar jim omogoča dosegati višji dohodek in s tem tudi višji osebni dohodek. Tako imajo delavci stalno spodbudo za boljše gospodarjenje. Njihov osebni interes je tako povezan z družbenim interesom, da s svojim delom z družbenimi sredstvi ustvarijo čim več in tako doseženi dohodek tudi ustrezno delijo.

Vrednost minulega dela posameznikov, ki je vsebovana v sredstvih temeljne organizacije, je odvisna od

— višine namenjenih sredstev za razširjeno reprodukcijo v po-

sameznih obdobjih in posamezni temeljni organizaciji;

— od trajanja zaposlitve;

— od osnovne vrednosti in uspešnosti dela, ki ga je delavec v ustreznih obdobjih opravljal.

Vrednotenje minulega dela se izraža že v naših dosedanjih samoupravnih splošnih aktih v več oblikah; na primer

— z določili analitičnega ocenjevanja delovnih mest kot potrebna praksa;

— z določili o trajanju letnega dopusta;

— z merili o dodeljevanju stanovanj in posojil za individualno stanovanjsko izgradnjo;

— z jubilejnimi nagradami.

V novem samoupravnem sporazumu pa bomo sprejeli tudi merila za neposredno izplačilo dela osebnega dohodka glede na vloženo minulo delo.

Na koncu želimo poudariti še to, da je višina sredstev za osebne dohodke odvisna od doseženega dohodka. Zato si moramo prav vsi prizadevati, da z družbenimi sredstvi, s katerimi upravljamo in gospodarimo, gospodarimo kot dober gospodar ter ustvarimo višji dohodek in s tem več sredstev za osebne dohodke.

J. Hren

Nadaljevanje s 1. strani

zastavljeni program problemskih razprav v celoti uresničen. Razprava o osnutku zakona o združenem delu bo konec junija in v začetku julija potekala tudi v interesnih in v krajevnih skupnostih.

Pomembno je oceniti, da se javna razprava o osnutku zakona o združenem delu povezuje z razpravami o pogojih gospodarjenja, stabilizacijskimi ukrepi in ukrepi varčevanja ter o doseganju večje produktivnosti dela. Pripombe na osnutek zakona o združenem delu se nanašajo na rezervna sredstva, samoupravne sporazume, sklad skupne porabe, minulo delo, shemo izkazovanja dohodka in status pridobivanja delavca v združenem delu. Po končani razpravi pa je smotno in prav gotovo izredno pomembno sprejeti program konkretizacije posameznih zakonskih rešitev v temeljni organizaciji. Tako bo mogoče premagati dosedanje slabosti in upravljanje v imenu delavcev uresničiti kot upravljanje delavcev samih.

B. Mišič

Z obliska A. Marinca v Cerknici. Beseda je tekla predvsem o prihodnosti našega jezera

Zakon o zagotavljanju plačil in naše poslovanje

MATERIALNO IN FINANČNO POSLOVANJE ŽE V CELOTI PO-TEKA PO DOLOČILIH ZAKONA O ZAVAROVANJU PLAČIL MED UPORABNIKI DRUŽBENIH SREDSTEV. NOVI ZAKON NAS OBVEZUJE, DA SMO VSKLADILI NAŠE POSLOVANJE NA PODROČJU ODGOVORNOSTI ZA SPROTNO OPRAVLJANJE VSEH FUNKCIJ NA TISTIH DELOVNIH MESTIH, KI SE SREČUJEJO V POSLOVNEM PROCESU KOT NOSILCI POTOŠNJE SREDSTEV.

Med prehodom na novi način dela smo seznanili vse organe upravljanja z zahtevnostmi novega zakona, pa tudi delavce, ki se srečujejo z materialnim in finančnim poslovanjem. V okviru priprav za prehod na novi način poslovanja smo izdelali pravilnik o organizaciji poslovanja v zvezi z zavarovanjem plačil, v katerem so natančno opredeljene vse naloge in odgovornosti delavcev na tistih delovnih mestih, ki neposredno opravljajo dela v zvezi z materialnim in finančnim poslovanjem.

Že sedaj lahko ocenjujemo, da se vsi delavci zavedajo odgovornosti za opravljanje nalog, da v tem obdobju ni prišlo do nepravilnosti, ki bi lahko povzročile sankcije, določene z zakonom oziroma s pravilnikom. Prav tako ni prišlo do zastojev, ki bi neposredno vplivali na proizvodnjo.

Res je, da smo imeli v aprilu in maju s sredstvi precej težav. Potrebe po sredstvih so bile neprimerno večje kot je bilo razpoložljivih sredstev, vendar smo se v tem času z vsklajevanjem z vsemi neposredno prizadetimi potrošniki sredstev po temeljnih organizacijah dogovorili le za nabave tistega reprodukcijskega materiala in surovin, ki jih sproti rabijo v proizvodnji. To pomeni, da so bile nabave na zalogo omejene na najmanjšo mero. Poleg zmanjševanja nabav materialov in surovin smo se dogovorili za omejevanje potrošnje sredstev za reklamo in propagando.

Omejili smo tudi vsa naročila potrošnega materiala, stroške prevozov in potovanj ter podobno.

Izračun vseh virov sredstev na osnovi podatkov za prvo trome-setje letos in ocene teh virov sredstev do konca prvega polletja letos, pa tudi na podlagi planskih predvidevanj, ocenjenih na osnovi tržnih gibanj do konca leta 1976, je pokazal, da nujno potrebujemo okrog 40 milijonov dinarjev dodatnih obratnih sredstev. Le z dodatnimi viri sredstev bomo lahko do konca leta uspeli finančno obvladati proizvodnjo in njene blagovne tokove v poslovnem procesu. O finančnem položaju Bresta na podlagi tega izračuna sredstev je bil seznanjen skupni delavski svet. Prav tako smo ga posredovali tudi naši poslovni banki s prošnjo za pokrievanje primanjkljaja v obratnih sredstvih. Pri tem moramo omeniti, da je banka pokazala razumevanje in nam takoj pomagala,

ker se je zavedala resnosti položaja, v katerem smo.

Izračun sredstev in virov je pokazal, da imamo v prehodnem obdobju delovanja zakona, se pravi, od začetka januarja do konca septembra letos, ko bodo vse neporavnane obveznosti še iz leta 1975 in prvega trimesečja letos v celoti plačane, premalo lastnih finančnih virov.

Znano je dejstvo, da na viro sredstev lahko najbolj vpliva obseg prodaje izdelkov. Le s povečanjem prodaje bo mogoče brez zastojev in motenj obvladati oskrbovanje proizvodnje.

Najmanjše kratkoročnih kreditov za obratna sredstva je le začasna rešitev v sili, poleg tega pa še obremenjena s stroški obresti v višini 11 odstotkov, ki močno načenjajo našo akumulativno sposobnost, posebej še pri tistih izdelkih, ki so že nekaj let v proizvodnji in se cene niso spremenjale.

Vsekakor lahko ocenjujemo, da bomo s pomočjo banke in z večjim prizadevanjem na področju proizvodnje, prodaje in vseh ostalih, ki sodelujejo v poslovnem procesu, uspešno prebrodili tudi te začetne ovire.

Pri prihodnjem poslovnem procesu prinaša ta zakon red in disciplino med vsemi uporabniki družbenih sredstev. Podobno bo pripomogel tudi k redu v internem poslovanju.

T. ZIGMUND

Prodajne akcije na domačem tržišču

Kot prodajne akcije običajno razumemo predstavitev proizvodnega programa končnim kupcem. Take predstavitve so največkrat v prostorih trgovskih organizacij, pogosto pa tudi v drugih, za krajše obdobje najetih prostorih.

Lepo razstavljeno in aranžirano blago ob ustrezni propagandi vedno vzbudi pozornost pri ljudeh, ki so za tako vrsto blaga potencialni kupci. Odločitev za nakup je zaradi vpliva propagande in lepše vidne predstave lažja in prav to dejstvo vzpodbuja prodajo tudi v konjunkturnih obdobjih.

Na Brestu smo se pričeli z organizacijo prodajnih akcij intenzivneje ukvarjati v letu 1972, ko je bilo potrebno zaradi sestavljenega programa Barbara prikazati trgovcem in kupcem možnosti sestavljanja v različne ambience. To aktivnost smo kasneje razširili na celoten proizvodni program in ugotovili, da so rezultati takih predstavitev praviloma dobri, saj smo vzbudili zanimanje trgovcev in končnih kupcev.

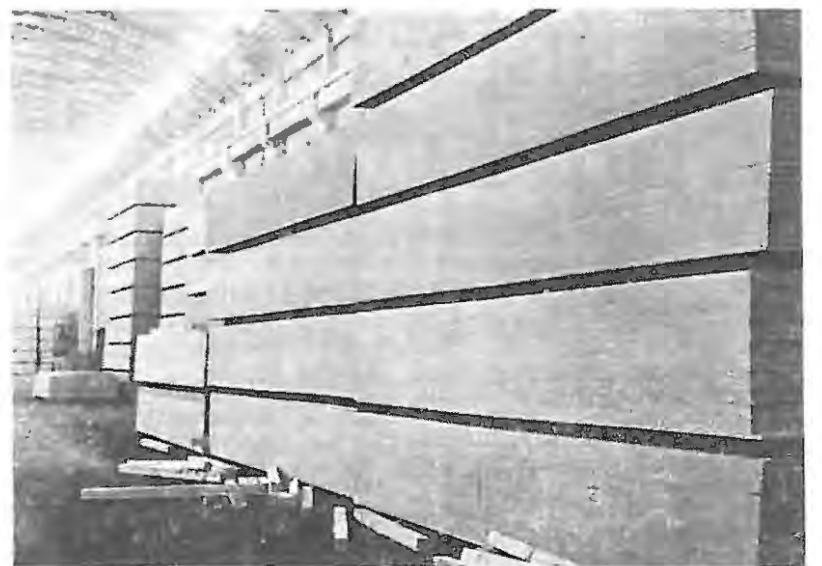
Glede na zaostrovanje konkurenčnega boja smo ta način pritiska na tržišče stopnjevali tako, da smo na začetku tega leta morali organizirati posebno skupino monterjev z aranžerjem, ki na pobudo prodajnih predstavnikov in ostalega prodajnega osebja strokovno in kvalitetno opravljajo naloge za predstavitev proizvodnega programa. To dejavnost smo še posebej pospešili ravno v tem, po običaju nekonjunktornem mesecu, saj imamo akcije v različnih krajih Jugoslavije in si-

cer od Mostarja, kjer je bila organizirana v lastni režiji, do Titograda, Kragujevca, Čačka, Osijeka, Jesenice...

Za zaključek lahko povem, da kljub stroškom, ki nastajajo ob takih akcijah, beležimo pozitivne rezultate. Zaradi večjega sodelovanja se boljšajo odnosi med našim prodajnim osebjem in trgovci, povečuje se razstavni prostor v trgovinah za naše pohištvo, pa tudi kupci, katerim je vse to namenjeno, v lepšem okolju in ustrezno vzpodbujeni s propagando spoznajo naš program in se zanj tudi lažje odločajo.

Pričakujemo, da se bodo stroški, ki nastajajo z organizacijo takih prodajnih akcij, povrnilili z večjo prodajo pohištva, kar bo vplivalo ob polnem izkoriščanju kapacitet tudi na nižje lastne cene in s tem na enak ali večji ostanek dohodka podjetja.

F. Mele

Skladišče v naši novi tovarni ivernih plošč

Cene hlodovine

O cenah hlodovine pogosto tečejo pogovori tudi med najširšimi krogi občanov. Temu se ni čuditi, saj predstavlja dohodek od lesa marsikomu glavni vir sredstev za preživljanje, mnogim pa vsaj dopolnilni vir, medtem ko predstavlja hlodovina skoraj za vso lesno industrijo osnovno surovino.

Zato je prav, da tudi v našem glasilu na kratko spregovorimo, kako so se gibale cene v preteklosti, kakšno je trenutno stanje in kaj lahko pričakujemo v prihodnje.

Vsekakor bi morale biti cene tako vsklajene, da bi bil zagotovljen normalen razvoj proizvajalca oziroma lastnika te vrste surovin, pa tudi njihovega porabnika-predelovalca. Žal pa tega ni lahko doseči, saj oboji težijo za tem, da bi si z ugodnejšo ceno pridobili čimveč sredstev. Ne glede na to, kakšna je dogovorjena cena, je le-ta za proizvajalca vedno prenizka, za kupca-predelovalca pa vedno previsoka. Oblikovanje cen hlodovine temelji tako kot za vse ostale proizvaje — na ponudbi in povpraševanju. Ponudba pa je v posameznih obdobjih zelo različna, ker je pogosto odvisna od vremenskih vplivov. V takih primerih je ob normalni porabi povpraševanje nenormalno, navadno povzroči poseganje na druga področja in napravi zmedo na širšem tržnem prostoru.

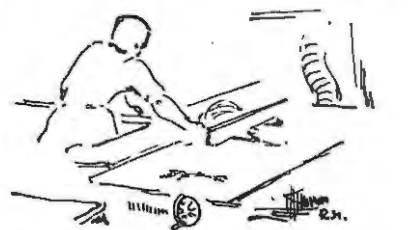
Poleg omenjenega na gibanje cen surovin močno vplivajo tudi razmere na zunanjem tržišču. Do leta 1970 so bile cene doma in v svetu dokaj umirjene. V zadnjih letih pa so cene povsod izredno hitro naraščale. Pri nas je bila rast cen še občutnejša, ker so bile cene v preteklosti precej pod svetovnimi. V zadnjem času pa je čutili težnjo za tem, da bi se cene kolikor toliko uskladile.

Da je temu tako, dokazujejo naslednji podatki o doseženih cenah pri nabavi hlodovine za BREST-Cerknica od področnega Gozdnega gospodarstva:

lesa na robu rentabilnosti in nastajajo težave, ki jih sama industrija ne bo mogla rešiti.

Naj omenim tudi, da je v podrejenem položaju zlasti slovenska industrija, saj so cene hlodovine v sosednjih republikah do 35 odstotkov oziroma do 25 starih tisočakov za kubični meter nižje kot za enako blago v Sloveniji. Pri tem moramo vedeti še to, da pa so cene žaganega lesa enake v vseh republikah.

Ob vsem povedanem se lahko le tolažimo, da je pričakovati ugoden premik v tem, da bo zaradi tako visokih cen hlodovine in v zadnjem času tudi ostalih drobnih gozdnih sortimentov poraslo zanimanje proizvajalcev — zlasti zasebnikov — za realizacijo letnih posekov, kar bi pomenilo vsaj redno oskrbo industrije z osnovnimi surovinami. Če namreč vemo, da je v Sloveniji 63 odstotkov gozdnih površin v zasebni lasti in da je v obdobju od leta 1971 do leta 1975 na območju

Gozdnega gospodarstva Postojna zasebni sektor izpolnil le 76 odstotkov letnega poseka, kar pomeni četrtino zaostanka, potem lahko ocenjujemo, kako slabo je bil v preteklosti izkoriščen proizvodni potencial zasebnih gozdov.

(cene fco žagarski obrat)

Leto	Jelova hlodovina			Bukova hlodovina		
	Dos. cena po m ³	Indeks	veriž.	Dos. cena po m ³	Indeks	veriž.
1970	301,35	100	100	279,44	100	100
1971	334,19	111	111	289,97	103	103
1972	343,26	114	103	291,46	104	101
1973	475,90	158	139	395,65	142	136
1974	684,07	227	144	629,40	225	159
1975	706,65	234	103	649,47	232	103
I. trom. 1976	756,37	251	107	647,23	232	100
II. trom. 1976	792,00	262	105	647,23	232	100

Iz pregleda je videti, da cene zlasti hlodovine iglavcev še vedno naraščajo. Cene žaganega lesa pa so že v drugem polletju 1975 leta močno padle, tako da gre vsa razlika cen v breme industriji, ki je trenutno v nezavidljivem položaju, saj je vsa primarna predelava

Nujno je, da tudi na tem področju pričnemo z načrtnim gospodarjenjem, da smotno izkoristimo to, kar nam narava nudi. To pa bomo dosegli le, če bomo nastajajoče težave reševali skupno in z večjim razumevanjem kot doslej.

A. Hiti

O cenah hlodovine so nedavno razpravljali tudi na delavskem svetu TLI Stari trg

Kuhinja Savoja v proizvodnji

V Tovarni pohištva Stari trg so stekle priprave za poskusno serijo kuhinje SAVOJA, katere zametki segajo v prve mesece leta 1975, ko smo začeli intenzivno misliti na nov model kuhinje.

Savoja sta pripravljala za Ljubljanski salon 75 oblikovalca Edo Vidovič in Thea Vilhar. Za celotni sistem kuhinje Savoja, ki je bila prikazana v Ljubljani, kasneje na Zagrebškem jesenskem velesejmu in na salonu v Beogradu, je značilen nov pogled na razvoj kuhinjskega ambience. Preprosto oblikovanje, smotrno izkoriščanje prostora, vnašanje novih elementov za potrebe gospodinjstva, gladke ploskve, ki omogočajo lahko vzdrževanje, to so bile glavne odlike kuhinje Savoja, za katere sta avtorja dobila dve priznanji in sicer diplomu Ljubljanski zmag in pa priznanje Dizajn centra iz Beograda.

V letu dni po prvi predstavitvi je Savoja doživela več sprememb, ki jih lahko razdelimo v dve skupini. V prvo skupino prištevamo dimenzijske spremembe (ki jih deloma pogojuje JUS) in pa spremembe, ki so jih nakazale konstrukcijske rešitve. V drugo skupino pa prištevamo oblikovne spremembe, saj se je praktično spremenil celotni videz kuhinje.

Spremembe dimenzij, ki jih nakazuje JUS, višina in zamik podnožja glede na delovno ravno bistveno ne spremenita videza kuhinje, prav tako ga ne spremenijo konstrukcijske rešitve. Pač pa je odločujočega pomena sprememba visokih visečih omaric na nizke oziroma na nizke viseče omarice z nastavki. Ob tem so se dolgo kresala mnenja o uporabnosti ene ali druge inačice, vendar je prevladala zadnja. Mislim, da je inačica z nastavki pridobila na funkcionalnosti toliko, kolikor je izgubila na obliki. Vsekakor pa ne zanemarjam čiste visoke inačice, če bi se za to obliko pojavilo na tržišču večje povpraševanje.

V času, ko se je Savoja razvijala in dopolnjevala, je šlo v svestu oblikovanje kuhinjskega pohištva v novo smer in sicer v tako imenovano bivalno kuhinjo. Statistika namreč kaže, da je čedalje več gospodinjstev, kjer člani družine preživljajo večino časa v kuhinji. V skladu s tem kuhinja sedaj ne more biti več ožek laboratorij z natrpanimi elementi, pač pa prehaja v prijetno, funkcionalno zaokroženo celoto, kjer gospodinja čim lažje opravlja vsakodnevna opravila in ni ločena od ostalih članov družine.

Težnje v oblikovanju domačnosti kuhinj so se močno pojavile na Kölnskem sejmu, kjer so domiselni oblikovalci in seveda proizvajalci kar tekmovali, kdo bo ponudil bolj prijetno, domačo in do potankosti naštudirano kuhinjo. Na sejmu so bile fronte iz raznih lammatov manj zastopane kot prejšnja leta, prevladovala so

masivne fronte, domiselno oblikovane, ki že same po sebi dajejo občutek toplote in zaključene z izredno dopadljivimi rešitvami vsadnih gospodinskih aparatov (peči, štedilniki) in hladilnikov.

Vse to nas je napotilo, da Savoje še nismo ponudili na trg, ampak da smo jo obogatili z različnimi frontami (tudi masivnimi), kar je normalno zavrlo začetek proizvodnje.

Izhodišče za »novo« Savojo, če jo lahko tako imenujem, je bilo enotno ogrodje, na katerega lahko montiramo različne fronte (vrata in predale), kolikor jih pač v prvi fazi tudi zmoremo.

Za začetek smo se odločili, da ponudimo na trg dve masivni fronti in sicer prvo na okvir in polnilo, ter drugo s pokončnimi masivnimi letvami in furniranim polnilom. Pri prvi inačici je lahko polnilo furnirano ali pa iz laminatov različnih barv (za začetek dveh). Pri obeh frontah so masivni in furnirani deli luženi z orehovim lužilom in končno obdelani s poliuretanskim lakom, kar jim daje določeno odpornost proti kislinam in lažjim udarcem. Pozneje bomo izdelovali tudi inačico fronte iz laminata pastelne barve ali imitacije lesa, za kar pa še ni dokončne odločitve.

Kuhinjo Savoja bo mogoče dobiti kot sedaj ostale kuhinje, to se pravi, klasično — po elementih, ali pa pod enojno ploščo z vsadnimi gospodinskimi aparati.

Pri prodaji klasičnih elementov zaenkrat ne bo posebnih težav, težave pa se bodo pojavile pri prodaji pod enojno ploščo. Zato smo se odločili, da bo kuhinja pod enojno ploščo zaenkrat na voljo kupcem samo v naših salonih v Cerknici, Mariboru in v Zagrebu. Izdelan je sistem naročanja kuhinje pod enojno ploščo, ki pa ga bo potrebno samo še poenostaviti in bo sestavni del prospektnega gradiva. Seveda bo potrebno razčistiti relacije od sprejema naročila do realizacije, to je izdelave enojne plošče s potrebnimi izrezi za vsadni štedilnik oziroma vsadno korito.

To bi bilo na kratko vse oziroma dovolj za prvo seznanitev s kuhinjo Savoja, v drugi polovici julija pa bo razstavljena v naših salonih, kjer si jo boste lahko ogledali.

Naj končam z mislijo, da je pri tej kuhinji vsekakor viden napredek na področju oblikovanja te zvrsti pohištva in da smo na pravi poti, da tržišče osvojimo že s celovitimi rešitvami kuhinjskih ambientov oziroma da kupcu ne nudimo samo golih elementov, pač pa celotno kuhinjo z aparati in hladilnikom.

B. Klešnik

Strojni oddelek v Tovarni pohištva Stari trg

Reklamacije in servisna služba

Reševanje reklamacij postaja za vsako delovno organizacijo eden izmed pomembnih dejavnikov za uspešnost poslovanja. Skladno z industrijskim razvojem se večja tudi ponudba. Zahteve potrošnika pa so zelo jasne: »kvalitetna, hitra in celovita dostava«.

V letošnjem prvem tromesečju smo dobili nekoliko več reklamacijskih zahtevkov kot v enakem obdobju lani. Glede na povečani obseg prodaje pa se tudi letos reklamacije gibljejo v mejah normale, čeprav količinsko naraščajo.

Največ reklamacij nastaja zaradi transportnih poškodb, ki nastajajo bodisi pri medskladiščni ali pri skladiščni manipulaciji, pa tudi pri dostavah v trgovine ali končnemu potrošniku. Pogoste so tudi reklamacije zaradi manjka okovja, napak pri opremljenosti in dostavi.

Reklamacije rešujemo sproti po prispetju. V glavnem jih rešujemo neposredno z obiskom strank. Za manjše reklamacije pa pošljamo rezervne dele po pošti. Veliko reklamacij rešijo tudi naši predstavniki. Zato jim sproti dostavljamo potrebne rezervne dele. Pripomb na ažurnost praktično ni, saj je rok rešitve reklamacije največ štiri najst dni. Zgoditi pa se, da pride tudi do ponovne zahteve, najpogosteje zato, ker ustreznega dela elementa nimamo na zalogi. Naši kombiji prevozi mesečno od 3000 do 4000 kilometrov, osebni avtomobili pa do 1500 kilometrov.

Servis iz Cerknice pokriva skoraj vsa področja, kamor prodajamo naše blago, razen področja Srbije in Maribora. V Beogradu deluje servis pri skladišču, v Mariboru pa pri naši trgovini.

Najteže obvladamo področje Makedonije, Bosne in Hercegovine ter Črne gore. Reklamacije na tem področju rešujemo največkrat ob kamionski dostavi blaga, veliko rezervnih delov pa pošljemo tudi po železnici.

Reševanje reklamacij je seveda povezano z velikimi stroški.

Kako zmanjšati število reklamacij?

Predvsem moramo omejiti poškodbe, ki nastajajo pri transportu, manipulaciji in vskladiščenju.

Pri tem nam bo zelo pomagala zavest, da ne delamo s hlodi, pač pa s pohištvo, ki je dovolj odporno proti različnim udarcem in trkom, če z njim pazljivo ravnamo.

Več pozornosti je potrebno posvetiti končni kontroli, predvsem pa natančnemu in doslednemu pakiranju okovja.

Da bi bili v prihodnje pri servisiranju še hitrejši, pa je potrebno organizirati centralno skladišče rezervnih delov. Takšno skladiščenje je pogoj, brez katerega si organiziranega servisa ni moč zamišljati. Na tem se že dela, vendar ta vprašanja prepočasi rešujemo. K skladišču rezervnih delov pa sodi tudi servisna delavnica. Sedanji prostor je neprimeren, postal je pretesen.

Z organiziranjem skladišča in preselitvijo servisne delavnice bomo imeli manj izgub časa pri nabavljanju rezervnih elementov in okovja.

S tem bomo zmanjšali rok rešitve reklamacije na en teden tudi v mesecih, ko je prodaja največja.

Hitro in učinkovit servis bo tako postal močna pomoč prodaji, kar je želja in cilj nas vseh.

N. Svelc

Pomoč prizadetim

OB POTRESU V POSOČJU

Sindikati — kot najširša družbenopolitična organizacija delovnih ljudi — se je tudi tokrat aktivno in organizirano lotil akcije za pomoč prizadetim krajem v Posočju. Sprejeto je bilo priporočilo, naj se v solidarnostno akcijo za prispevek zasluzka enega delovnega dne za pomoč prizadetim od potresa vključijo vsi člani osnovnih organizacij sindikata v naši republiki. Solidarnostna akcija naj bi bila po možnosti v maju ali v začetku junija. In kako je bilo v naši občini?

Tokrat je prvi pričel z akcijo Rdeči križ, ki je začel z zbiranjem prostovoljnih prispevkov občanov, z zbiranjem sredstev pa so začele tudi osnovne šole. Taborniška organizacija je odstopila svoje šotore. Brest je poslal en kamion ivernatih plošč, občinski sindikalni svet Cerknica pa je nabavil eno stanovanjsko prikolico za potresno področje.

Večina delovnih skupnosti je že odstopila enodnevni zaslužek in ga tudi nakazala na žiro račun pri občinskem sindikalnem svetu. Nekatere osnovne organizacije sindikata, ne vem, iz kakšnih razlogov, te akcije še do danes niso opravile. Pregovor, ki pravi: kdor hitro da, dvakrat da v takem primeru še posebno velja.

Zato pričakujemo, da bodo tudi še preostale osnovne organizacije storile vse potrebno za uresničitev sprejetih priporočil, saj je v solidarnosti moč. A. Otničar

Prodaja izdelkov iz poliuretana

Izdelke iz poliuretana izdelujemo za lesno, avtomobilsko in gradbeno industrijo. Na tržišču so se naši izdelki pokazali za kvalitetno najboljše. Težave pa so v tem, da imamo v Jugoslaviji šest večjih proizvajalcev poliuretana, med njimi pa smo mi zadnji, ki smo začeli s takšno proizvodnjo. Odlike poliuretana so predvsem v poljubnem oblikovanju, v veliki elastičnosti, majhni utrudljivosti materiala, v odpornosti na temperaturo, odpornosti površinskih celic in v možnosti armiranja na različne materiale. Vse te lastnosti ga uvrščajo pred moltopren, edina slaba lastnost pa je višja cena. To dejstvo pa ovira prodiranje poliuretana predvsem v pohištveno industrijo, kjer naj bi bili vgrajeni poceni materiali.

S kupci naših izdelkov imamo podpisane pogodbe, vendar so

proste kapacitete, ki jih bo treba zapolniti. Težave v prodaji je v aprilu in delno tudi v maju povzročil novi zakon o zagotavljanju plačil med uporabniki družbenih sredstev. Kupci, ki jim predstavljamo naš poliuretan material za vgraditev, so stornirali precej naročil in uporabili vse zaloge, ki so jih ustvarili neplanjsko. Vendar se je stanje že izboljšalo, tako da bo lahko proizvodnja nemoteno tekla.

In kaj je novega v proizvodnji? Te dni je bil napravljen prvi izdelek iz integralne poliuretanske mase. To pomeni, da pri integralnih poliuretanskih izdelkih dobimo iz kalupov izdelek, ki nam da v eni fazi že videz tapeciranega končnega izdelka. To je novost, ki jo je Brest prvi osvojil na domačem trgu.

J. Obreza

Naši različni izdelki iz poliuretana

Meritve pogojev dela

Konec aprila in v začetku maja so delavci Zavoda za varstvo pri delu merili pogoje dela na delovnih mestih v vseh naših temeljnih organizacijah. Zadnje meritve te vrste so bile opravljene v letu 1970 in so že tako zastarele, da jih ni moč več uporabljati, ker takratni izidi ne ustrezajo sedanjemu stanju.

Namen meritev je bil, ugotoviti fiziološko-kemijske pogoje dela na posameznih delovnih mestih ali skupinah delovnih mest. Merjeni so bili naslednji parametri delovnega okolja:

1. **Mikroklima**
 - a) temperatura zraka,
 - b) relativna vlaga,
 - c) gibanje zraka.
2. **Koncentracija prahu.**
3. **Hrup.**
4. **Osvetljenost.**
 - a) dnevna,
 - b) umetna,
 - c) kombinirana (dnevna in umetna).

5. **Kemične škodljivosti** (hlapi lepil in lakov).

Glede na to, da je delovnih mest zelo veliko in da se delovni pogoji v okolici merjenega mesta bistveno ne spreminjajo, so bile meritve opravljene le na nekaterih delovnih mestih, izidi pa seveda veljajo tudi za delovna mesta v neposredni bližini. Temu primerno so bila merilna mesta tudi izbrana.

Že pri meritvah smo na nekaterih delovnih mestih ugotavljali,

da so delovne razmere ugodne, na nekaterih, sicer redkih, pa so bili vtisi zelo slabi. Izidi meritev so potrdili prve ugotovitve. V glavnem lahko rečemo, da so delovni pogoji z izjemo ropota in v nekaterih oddelkih hlapov topil dokaj ugodni. Sicer pa je najbolje, da kritična mesta obdelamo po posameznih temeljnih organizacijah.

TOZD Tovarna pohištva Cerknica

Splošna ugotovitev je, da so delovni pogoji dokaj ugodni. Problem sta predvsem hrup v strojnih oddelkih (I. in II. strojna) ter umetna razsvetljava. Izidi so pokazali, da so v nočnih urah slabo razsvetljeni predvsem naslednji oddelki:

- skladišče furnirja v celoti,
- klejarna — delno,
- II. strojna — delno,
- lakirnica — v celoti,
- I. strojna — delno,
- montaža — v celoti,
- površinska obdelava — v celoti,

— lakirnica masivnih elementov — v celoti.

V glavnem se preslaba osvetljenost pojavlja zaradi velikega števila pregorelih svetilk. Hlapi topil presegajo dopustne vrednosti v lakirnici ploskovnih elementov.

TOZD Tovarna pohištva Martinjak

V tej temeljni organizaciji se pojavlja predvsem vprašanje prašenosti v krojilnici in na nekaterih delovnih mestih v strojnem oddelku (žage, brusilke). V lakirnici in pri brizganju lepila so presežene dopustne koncentracije škodljivih snovi v zraku.

Hrup presega zgornjo dovoljeno mejo v naslednjih oddelkih:

- krojilnica — v celoti,
 - strojna obdelava — v celoti razen pri brusilkah,
 - lakirnica — pri brizganju.
- Umetna razsvetljava je prešibka v strojnem oddelku, v lakirnici, mehanični delavnici, brusilnici rezil in v kotlarni pri pisalni mizi.

TOZD Tovarna lesnih izdelkov Stari trg in Tovarna pohištva Stari trg

V lakirnici Tovarne pohištva Stari trg je bila ugotovljena previsoka temperatura.

V lakirnicah obeh temeljnih organizacijah so bile močno presežene dovoljene koncentracije škodljivih snovi v zraku, kar še zlasti velja za lakirnico TP Stari trg, kjer so bile izmerjene koncentracije hlapov topil celo do sedemkrat večje od dovoljenih.

Hrup presega dovoljeno mero le v strojnih delavnicah obeh temeljnih organizacij, pa še to ne na vseh delovnih mestih. Isto velja tudi za žagalnico.

Poseben problem je razsvetljava v TP Stari trg, kjer smo ugotovili, da so vsa merjena mesta preslabo osvetljena.

TOZD Tovarna ivernih plošč Cerknica

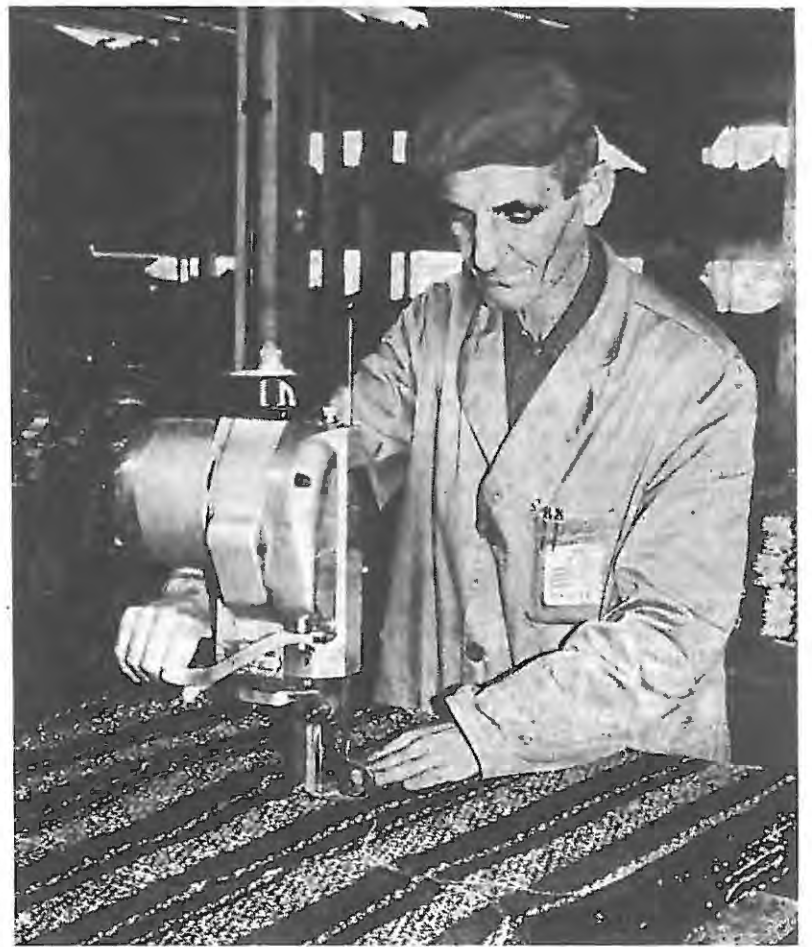
Hrup presega dovoljeno mero pri iverčarjih, mlinih za iverje in pri brusilnem stroju. Nekoliko slabša je tudi umetna razsvetljava, predvsem zaradi visoko obsejenih svetil. To velja predvsem za brusilnico, mehanično delavnico in pripravo lepila.

Izmerjene koncentracije so presežale dovoljene vrednosti na nekaterih delovnih mestih celo do dvanajstkrat. Z namestitvijo odsesovalne kape nad stiskalnico in hladilno napravo pa se je stanje že uredilo.

To je torej kratek povzetek stanja na delovnih mestih v Brestu. Zaradi obširnosti meritev je v tako kratkem sestavku mogoče napraviti le kratek povzetek in še to le za tista delovna mesta in oddelke, kjer izidi meritev niso v skladu z zahtevami normativov in standardov.

F. MELE

B. MIŠIČ

Iz tapetniškega oddelka Tovarne pohištva Martinjak

Nove cene družbene prehrane

Te dni delavski sveti Brestovih temeljnih organizacij sklepajo o povečanju prispevka posameznikov za topli obrok. Predlog jim je na podlagi informacije, ki jo je pripravila ustrezna strokovna služba, posredoval Skupni delavski svet, ko je na minuli seji razpravljal o poslovanju delavske restavracije.

Računica, ki je pripeljala do takšnega predloga, je kaj jasna. Cene hrane so v prvem tromesečju naraščale hitreje kot je bilo pričakovati — kar za 27,7 odstotka v primerjavi s prvim lanskim tromesečjem oziroma za 17,6 odstotka v primerjavi z lanskimi povprečnimi cenami.

Topli obrok smo pokrivali tako: 200 dinarjev mesečnega regresa za delavca, ki ga je po sindikalni listi prispevala delovna organizacija, 3 dinarje pa je za obrok prispeval posameznik. Naraščanje cen hrane pa je povzročilo v delavski restavraciji precejšnjo izgubo, ki jo je še povečal obračun prevoza hrane v novo tovarno ivernih plošč, stroški pa so narasli tudi zaradi namestitve nove delovne moči za razdeljevanje obrokov v novi tovarni.

V prvem tromesečju je bilo izdanih 102.643 obrokov, povprečna cena obroka je znašala 16 din. Glede na vse navedene ugotovitve je bila pri obroku dosežena izgu-

ba povprečno 1,80 din ob sedanjih cenah hrane.

Vsekakor smo s kvaliteto prehrane — ko smo enolončnice nadomestili z močnejšim in boljšim obrokom — v naši delavski restavraciji lahko zadovoljni. Obenem smo v tem obdobju zagotovili topli obrok tudi nočni izmeni, tako da ima zares vsak Brestov delavec možnost družbene prehrane.

Glede na to, da bi ob dosedanjih pogojih plačevanja dosegla okrog 1.000.000 dinarjev, sta pravzaprav samo dve rešitvi: ali bistveno znižati kvaliteto prehrane ali pa povišati prispevek posameznika s treh na pet dinarjev.

Skupni delavski svet se je odločil za slednji predlog in ga posredoval v dokončno sklepanje delavskim svetom temeljnih organizacij. Vseh teh sklepov še ne poznamo; opozoriti pa še velja, da moramo najti skupno rešitev, ker mora za celotni Brest veljati enoten sistem družbene prehrane.

Z dosedanjjo družbeno prehrano so delavci zadovoljni

Premalo denarja

Študentje in učenci so bili zadnje mesece prav gotovo slabe volje, ko so čakali na štipendije iz združenih sredstev, štipendij pa niso dobili. Štipendistov iz sklada združenih sredstev je izredno veliko — trenutno okrog 450 — sredstev pa je premalo.

Da primanjkuje sredstev, je več pomembnih vzrokov. Naj omenim samo nekatere:

— V letu 1976 so se štipendije dvignile s 1.650 na 2.100 din oziroma s 1.550 na 1.900 din, kar predstavlja v povprečju povečanje za približno 24 odstotkov v primerjavi z letom 1975.

— V občini zberemo za štipendije le približno četrtino potrebnih sredstev, ostale tri četrtine pa dobimo iz združenih sredstev za štipendiranje republike. V letošnjih prvih petih mesecih pa se je v Sloveniji zbralo le 87 odstotkov planiranih sredstev.

— Studentje in učenci neradi prejema kadrovske štipendije in se raje vežejo z delovnimi organizacijami. Tako ostajajo (v naši občini sicer ne) razpisane kadrovske štipendije nepokrite. Ker ima po samoupravnem sporazumu vsak, ki redno študira oziroma se uči, pravico do štipendije, so skladi za štipendiranje izredno obremenjeni in zato sredstev vedno zmanjkuje, kljub temu, da smo letos pričeli štipendije iz združenih sredstev nakazovati za nazaj.

V naši občini smo v zaostanku za en mesec. Štipendije iz združenih sredstev so bile nakazane za mesec april. Za eno nakazilo štipendij vseh štipendistov združenih sredstev občine porabimo 418.000 dinarjev sredstev. Prelivanje sredstev iz republiških sredstev za štipendiranje je zaradi pomanjkanja dokaj neredno. Takšno stanje se bo verjetno ponavljalo vse do konca letošnjega leta.

Da bi stanje, ki je že dokaj kritično, popravili, bi bilo treba zlasti:

— V delovnih organizacijah razpisati čim več — glede na potrebe — kadrovskih štipendij. Študentje in dijaki morajo po sporazumu sprejeti razpisane kadrovske štipendije, sicer izgubijo pravico iz štipendij združenih sredstev. S prenosom štipendistov iz združenih sredstev na kadrovske štipendije bodo razbremenjeni skladi združenih sredstev.

— Znova bo treba ugotoviti realnost dohodkov družin, iz katerih prejema študentje in učenci solidarnostne štipendije. Dohodki delavskih družin so dokaj realni, medtem ko za vse ostale

to ne velja. Na podlagi dohodka družine se izračunava višina štipendije. Da bi to nalogo opravili, bo potrebno k sodelovanju pritegniti vse mogoče družbene dejavnike.

Izvršni odbor združenih sredstev za štipendiranje je večkrat razpravljal o štipendiranju v naši občini. Ker pa se je vedno vse ustavilo pri denarju, ki ga je premalo v vsej Sloveniji, je bil žal brez moči.

Z večjim prizadevanjem vseh dejavnikov, delovnih organizacij, ki naj bi razpisovale več kadrovskih štipendij, študentov in učencev, ki naj bi z večjo zavzetostjo sprejemali kadrovske štipendije, z večjim sodelovanjem družbeno-političnih organizacij in organov, ki odločajo o štipendiranju, mislim, da bodo ustvarjeni pogoji za kar najbolj nemoteno štipendiranje naše mladine.

J. Otoničar

NOV SEKRETAR SVETA KOMUNISTOV SOZD

Sekretar sveta Zveze komunistov SOZD SLOVENIJALES je na minuli seji, ki je bila konec maja, razpravljal o prihodnjem delu pri pripravi samoupravnega sporazuma o združitvi. S tem v zvezi so bili sprejeti ustrezni sklepi. Člani sekretariata obiščejo vse delovne organizacije v SOZD, da razložijo izhodišča novega samoupravnega sporazuma. Člani sekretariata se po delovnih organizacijah dogovorijo, da morajo vse prihodnje razprave potekati v okviru izhodišč (preprečiti je treba, da posamezniki oporekajo tem izhodiščem zaradi lastnih ozkih podjetniških interesov).

Na sekretariatu je bilo tudi sklenjeno, da se Rudija Dimica, dosedanjega sekretarja sveta komunistov SOZD z 20. majem razreši njegove funkcije, vendar da še sodeluje do prihodnje seje sveta komunistov oziroma sodeluje v razgovorih po delovnih organizacijah. V tem času pa naj vpelje v delo novega sekretarja Bogdana Krivca. Bogdan Krivec je zaposlen v Tovarni pohištva Idrija.

J. Klančar

Iz medčloveških odnosov

ČE OTROK SVOJEGA OTROŠTVA NI PREŽIVEL PRI STARŠIH

Neurejene stanovanjske razmere, nenačrtovano rojstvo otroka in s tem zanj še nepripravljenost »gnezdece«, zaposlenost staršev in obnem prenapolnjen vrtec, mati samohranilka — vse to so pogoste težave, ki skupaj z mislijo staršev, da je za njihovega dojenčka doma premalo poskrbljeno, marsikdaj pripeljejo do odločitve, da bodo dali otroka za nekaj časa k sorodnikom, k stari mami, teti ali komu drugemu, dokler si sami ne uredijo domačih razmer. Ob tem si mislijo, da so storili za otroka vse, kar so mogli. Otrok bo imel dovolj prostora in svežega zraka, in stara mama ga bo imela rada. In vedno ga bodo obiskovali!

Pa vendar je to velika zmota in velika napaka, ki jo starši lahko naredijo.

Otrok se v prvem letu življenja podzvestno boji, da ga bo mati zapustila. Cuti, kako je neboljen in povsem odvisen od nje. Nanjo se čustveno močno naveže, kar imenujemo emocionalna popkovina. Če ga mati odda k drugim ljudem, se njegov strah uresniči. Ne smemo misliti, da dojenček še ne pozna svoje mame in da mu je vseeno, kdo ga neguje. Pozna jo po srčnem utripu, kmalu že po zunanji podobi.

Ločitev od mame bo otrok močno čutil. Zgubil bo zaupanje vanjo. Utrpel bo svoje prvo veliko razočaranje, ki mu bo pustilo sledove. Počasi se bo navadil na novo — nadomestno mater, toda v njem bo ostala prikrita grenkoba, nenehna bojazen, da ga bodo ljudje, ki ga imajo radi, nekega dne zapustili. Položaj otroka se še poslabša, ko starši navadno po nekaj letih, ko si uredijo stanovanjske razmere in izboljšajo življenjski standard, vzamejo otroka spet k sebi. To za otroka pomeni novo izgubo. Sedaj je razočaran še nad rejniki, na katere se je medtem navezal.

Takšni otroci postanejo pogosto potrti, depresivni, tudi apatični. Ali pa gredo v drugo skrajnost in so silno neubogljivi, napadlni, se potepajo in tudi krađe, da bi tako kaznovali svoje starše za njihovo nezvestobo. Zgodi se, da v šoli povsem odpovedujejo, čeprav so dovolj nadarjeni in sposobni.

Zato bi vsem staršem rada povedala, naj se od otrok za nobeno ceno ne ločijo. Starši se navadno premalo zavedajo usodnosti tega koraka. Skupaj z otrokom naj žive tudi v tesni sobici, v veliki skromnosti, v neopremljenem stanovanju. Samo naj žive skupaj! Vse težave in neugodnosti bo otrok ob ljubečih starših pogumno prenesel. Ob njih se bo počutil čustveno varjen. To pa je najvažnejše.

Kaj pa občasna ločitev, ko mora otrok na primer v bolnico?

Tudi ob taki ločitvi otrok zelo trpi. Zato danes že skoraj povsod dovoljujejo materam vsakodnevne obiske, saj so mnoge raziskave pokazale, da se tako otrok mnogo hitreje zdravi.

V tolažbo je treba povedati še to, da otrok med časom, ki ga preživi v bolnici in še nekaj časa potem kaže nekatere znake ču-

stvenih motenj (je jokav, zahteven, ziblje z glavo in podobno), ob razumevalnih starših pa te motnje izzvenijo. R. Spitz, ki se je izrecno posvetil vprašanju prikrajšanosti v prvem letu življenja, pravi, da je trimesečno

odsotnost matere od otroka še mogoče popraviti. Vse, kar je več, v otroku že pušča daljnosežne posledice.

Kaj pa vsakodnevna oddaja v vrtec, ko je otrok kar precej dolgih uric brez matere?

Spočetka je tudi to za otroka hudo, vendar se počasi navadi. Nauči se zaupanja do svojih staršev. Res ga vsako jutro zapustijo, a ga vsak dan, brez izjeme, pridejo spet iskat. Zato so otroci sila nesrečni, če starši zamujajo, ko prihajajo ponj. Ob vsaki zamudi staršev se v njih že pojavlja strah: kaj če ne bodo prišli?

Šele ko otrok svojim staršem popolnoma zaupa, začne uživati v igri, v družbi in v vseh dejavnostih, ki jih razvijajo v vrtcu.

V. SIMČIČ

MLADINA PO PARTIZANSKIH POTEH

V prvih poletnih dneh se bomo mladi iz cerkniške občine že petič podali na pohod po poteh domaćih enot Notranjske.

Na pohod se je prijavilo nad 200 mladih, kar zgovorno dokazuje, da je mlada generacija pripravljena graditi in nadaljevati pot v duhu socializma, enakopravnosti in neodvisnosti na temeljih, ki so jih postavili pred več kot tridesetimi leti naši očeti in matere.

Pohod bomo začeli 30. junija v Starem trgu. Pot bo peljala čez Ulako, Babno polje na Vražji vrtec, kjer se nam bodo pridružili mladi iz Loške doline, nato bomo nadaljevali čez Gornje in Dolnje Poljane, Vrhniko, Markovec, Knežjo njivo in Novo vas. Na Velikih Blokah se bomo srečali s pripadniki Jugoslovanske ljudske armade in si ogledali orožje, šli nato do Grahovega, čez Cerknico in Zelše ter nadaljevali pot na Rakek, Begunje, Otonico, Podslivnico in Hribarjevo, kjer se bomo srečali s pripadniki rezervnih starešin in z borci ter se prek Cajnarjev, Žilc, Otav 4. julija vrnili v Cerknico.

Ob spomenikih bomo pripravili komemoracije in srečanja z borci, ki nam bodo z živo besedo prikazali dogodke med narodnoosvobodilnim bojem v naših krajih.

Seveda si vsi želimo, da bi pohod uspel in dosegel svoj namen.

A. Purkart

Vaje civilne zaščite

Civilna zaščita je kot del sistema ljudske obrambe ena izmed najširših oblik organiziranja in pripravljanja delovnih ljudi in občanov za zavarovanje vseh gmotnih dobrin pred vojno nevarnostjo. Prav tako pomembno nalogo pa ima civilna zaščita tudi v mirnem času, saj tudi tedaj ogrožajo človeška življenja in gmotne dobrine različne katastrofe. Enote civilne zaščite delujejo tudi na poplavljenih področjih; pri nas smo jih letos aktivirali tudi zaradi izrednih snežnih razmer. Pogosto sodelujejo tudi pri gašenju požarov, ki jih je bilo samo lani registriranih v Jugoslaviji nad deset tisoč, v prvem tromesečju letos pa okrog tri tisoč. Na požare je zelo občutljiva tudi lesna industrija.

Na podlagi nanizanih podatkov so tudi štabi za civilno zaščito v Brestovih temeljnih organizacijah sklenili, da z vajami preverijo svoje enote, vidijo kakšna je mobilizacijska pripravljenost, formacijska sestava, ali so enote dovolj usposobljene za zahtevne naloge in kako je s sredstvi in opremo. Z vajami pa so hoteli štabi tudi preveriti, ali so sposobni za samostojno vodenje enot, ki bi temeljilo na tesni povezavi s štabi v krajevnih skupnostih.

Zato so si štabi civilne zaščite izdelali načrte vaj in v njih predvideli, da bodo po tovarnah nastali požari; na podlagi tega pa so izdelali za vse enote neposredne zadolžitve.

Na ogled vaj so bili vabljeni člani občinskega štaba, štabov iz krajevnih skupnosti in ostalih delovnih organizacij v občini.

Kurirji so dobro opravili svojo nalogo, saj so se takoj po pozivih začele zbirati enote civilne zaščite na zbornih mestih v Cerknici, Martinjaku in v Starem trgu.

Ko so iz štabov sporočili, da so nastali požari v centralnem skladišču gotovih izdelkov, v Tovarni pohištva Cerknica, v Tovarni pohištva Martinjak in v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg, so se povsod pridružile gašenju desetine za požarno varnost, tehnično reševalne službe so razčiščevale ruševine, reševale opečene in poškodovane delavce, katerim so sanitetne ekipe v prisotnosti zdravstvenih delavcev nudile prvo pomoč, nato pa jih z nosili odnašale na varno mesto. Enote za vzdrževanje reda pa so okrepile nadzorstvo okrog tovarn in zavarovale kritična mesta v bližini požarov.

Po končanih vajah so se štabi civilne zaščite znova sestali in analizirali vajo. Ugotovili so, da so vaje povsod dobro uspele, posebno hitro in brezhibno so delovale gasilske enote, prav tako pa so dobro opravile svoje delo tudi vse ostale enote. Štabi civilne zaščite so pokazali, da so kos svojim nalogam.

Analiza je pokazala tudi nekatere pomanjkljivosti, posebno pri obveščanju. Zato morajo v prihodnje vsi delavci vestneje opravljati svoje dolžnosti in pristojnim službam v temeljnih organizacijah pravočasno sporočajo spremembe prebivališča in družinskega stanja. V prihodnje bo potrebno tudi več sodelovanja med občinskim štabom, štabi v krajevnih skupnostih in v drugih delovnih organizacijah.

J. Troha

Prizadevno polharsko društvo Javornik je 30. maja 1976 na Goričah pri Lipsenju odprlo prijetno urejen polharski muzej. Ideja o muzeju je nastala takoj ob ustanovitvi društva, zbiranje eksponatov in urejanje pa je trajalo polni dve leti. Muzej, ki je za ogled odprt ob sobotah in nedeljah, si je res vredno ogledati.

Nov samoupravni izpit

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O FINANCIRANJU PROGRAMA IZGRADNJE ŠOLSKIH PROSTOROV IN TELOVADNIC

Že leto dni je minilo, odkar je bil izglasovan referendum za izgradnjo šol in telovadnic v občini.

Sredstva občanov se zbirajo kot je bilo predvideno. Za prizidek osnovne šole v Cerknici in telovadnico že pripravljajo glavne načrte in drugo dokumentacijo. Letos v jeseni bi lahko začeli z gradnjo v Cerknici.

V finančni zasnovi so bila predvidena tudi sredstva delovnih organizacij, za katera pa je potrebno podpisati poseben samoupravni sporazum o financiranju programa izgradnje šolskih prostorov in telovadnic. Po tem sporazumu o financiranju programa bi podpisnice zbrale najmanj dve milijardi starih dinarjev. Delovne organizacije bi odvajale po sporazumu 0,6 odstotka od doseženega dohodka po zaključnem računu za obdobje petih let, začeti s 1. julijem 1976. Te obveznosti bi poravnale vse delovne organizacije najpozneje do 31. decembra 1982. leta.

Vemo, da nekatere delovne organizacije niso v najbolj ugodnem gospodarskem položaju. V omenjenem obdobju pa se bo stanje gotovo spremenilo, tako da bodo lahko vse delovne organizacije svoje obveznosti poravnale do konca leta 1982. Subjektivne sile v delovnih organizacijah morajo dobro politično pri-

praviti delavce, da bodo vedeli, za kaj gre in kaj hočemo s sporazumom doseči. Pri referendumu so občani pokazali visoko zavest, saj so vedeli, da glasujejo za lepšo prihodnost, za več znanja, za boljšo vzgojo in lepše pogoje za delo.

Podobno je sedaj. Zakon o združenem delu govori o svobodni menjavi dela med materialnimi proizvajalci in delavci v samoupravnih interesnih skupnostih. V boljših pogojih bo delo v šoli kvalitetnejše. Delavci bodo tako bolj oboroženi z znanjem, vzgojo in kulturo, kar bo gotovo vplivalo na še boljše delo v materialni proizvodnji in na poglobljeno samoupravo.

Mislimo, da bodo delavci dobro opravili tudi ta samoupravni izpit ob dobrem vodstvu sindikata, Zveze komunistov in organov upravljanja v delovnih organizacijah.

S sredstvi bo razpolagal po izglasovanem programu odbor za izgradnjo šol in telovadnic ter bo dvakrat letno poročal delovnim in družbenopolitičnim organizacijam o zbiranju in uporabi teh sredstev.

Samoupravni sporazum bodo podpisali predstavniki delovnih organizacij 30. junija 1976 na skupščini občine Cerknica.

R. Hlebec

Sindikata v TP Cerknica

V skladu s priporočili o organiziranju sindikatov smo v Tovarni pohištva Cerknica organizirali dve osnovni organizaciji sindikata. Določeno je, naj ena osnovna organizacija ne šteje več kot 300 članov, naša dosedanja osnovna organizacija pa jih je imela kar 720.

Po novem osnovna organizacija sindikata št. I obsega:

skladišče lesa in furnirja, furnirnico, klejarno, razrez plošč, krojilnico, I. strojno, II. strojno, oddelek za vodenje proizvodnje in operativno tehnično kontrolo. Predsednik osnovne organizacije je Štefan Močnik.

Osnovna organizacija sindikata št. II pa obsega:

nanos ploskovnih elementov, nanos masivnih elementov, pakirno, montažo, odpremo, pogonski

servis in vso režijo razen oddelka za vodenje proizvodnje in operativne tehnične kontrole.

Predsednik je Viktor Žnidaršič.

Osnovno organizacijo sestavlja 20 sindikalnih skupin, ki štejejo največ 20 članov. Vsaka skupina ima poverjenika, ki je hkrati delegat v izvršnem odboru osnovne organizacije.

Osnovni organizaciji se povezuje v sindikalno konferenco na ravni temeljne organizacije.

Predsednik sindikalne konference je Ivan Najger. Konferenca je sestavljena iz predsednikov in dveh delegatov iz vsakega izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata.

Tako organiziran sindikat bo lažje reševal interese delavcev.

J. KLANČAR

Po končani uspehi vaji enot civilne zaščite

Posojilo za ceste

V drugi polovici maja je po vsej Sloveniji in seveda tudi v naši občini stekla akcija vpisovanje javnega posojila za ceste, s katero naj bi v Sloveniji zbrali 900 milijonov din. Tako zbrana sredstva bodo porabljena kot dodatni vir za financiranje novogradenj, rekonstrukcij in modernizacij magistralnih in regionalnih cest po srednjeročnem planu za obdobje 1976—1980 na območju SR Slovenije. Po srednjeročnem planu bo v tem času na območju SR Slovenije

- modernizirano 728 kilometrov makadamskih cest,
- rekonstruirano 216 kilometrov cest,
- na novo zgrajenih 117 kilometrov cest, od tega 36 kilometrov avtocest,
- na novo zgrajenih 32 cestnih mostov in
- zgrajenih več podpornih zidov občestnih počivališč, zavarovanj železniških prehodov in odpravljenih več črnih točk.

V tem načrtu je zajeta tudi občina Cerknica z naslednjimi cestnimi odseki:

- odsek ceste skozi naselje Rakek v dolžini dveh kilometrov,
- odsek ceste Cerknica—Martinjak in Grahovo—Bločice v dolžini 6,6 kilometrov,
- odsek ceste Bloška polica—Sodražica, novogradnja v dolžini 4,5 kilometrov,
- Bloška polica—Pudob v dolžini dveh kilometrov in
- Pudob — meja s SR Hrvatsko v dolžini štirih kilometrov.

Vsa našeta dela v občini Cerknica bodo predvideno veljala 54 milijonov din, kar predstavlja neprimerno večji znesek od zneska 6.469.213 din, ki naj bi ga občina Cerknica zbrala s posojilom za ceste.

Občinski štab za izvedbo posojila za ceste je predvidel, da bi posojilo zbirali od naslednjih vpisnikov:

- a) občani, ki združujejo delo (to so vsi zaposleni v občini);
- b) občani, ki ne združujejo dela (kmetje, upokojenci, obrtniki, osebe, ki opravljajo svobodne poklice in drugi občani);
- c) uporabniki družbenih sredstev (TOZD, vse vrste skupnosti).

Občinski štab je opredelil tudi minimalne stopnje, po katerih naj bi posamezni vpisniki vplačevali posojilo in sicer:

- občani, ki združujejo delo — 30 do 50 odstotkov izplačanih osebnih dohodkov (vendar občinski štab priporoča, da se delavci v organizacijah skupno dogovore, kako bodo zbrali sredstva, s katerimi je obremenjena njihova organizacija);
- kmetje — 50 odstotkov letnega katastrskega dohodka;
- upokojenci — 30 do 50 odstotkov od mesečne pokojnine;
- obrtniki 4 odstotke od čistega letnega dohodka.

Po tako opredeljenih kriterijih je občinski štab zasnoval akcijo v vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih za vpis javnega posojila za ceste. Tako so v nekaterih delovnih organizacijah dokaj uspešno zastavili akcijo, ki je v prvih dneh vpisa prinesla tudi zadovoljive rezultate. Tako so že zaključili vpisovanje posojila v naslednjih kolektivih:

- Osnovna šola Nova vas, ki je realizirala vpis 155 %,
- Skupščina občine Cerknica 134 %,
- GRADIŠČE Cerknica 107 %,
- SDK — podružnica Rakek 127 %,
- THP JAMA TOZD Gostinstvo Cerknica 101 %,
- Ljubljanska banka Rakek 100 %.

Precej pa je kolektivov, ki so realizirali vpis že 70 odstotkov in več. Do 23. 6. 1976 je v občini Cerknica vpisanih že 45 odstotkov zneska, s katerim je obremenjena občina. Kot je videti, so prvi rezultati vpisa dokaj spodbudni, vendar so še nekateri, ki se ne zavedajo pomena cest za njih same in za celotno družbo.

Prav je, da le-ti znova premislijo in vpišejo posojilo in s tem prispevajo, da bo dejansko uresničeno geslo za vpis posojila:

»Prispevajmo za boljše ceste, za večjo varnost na naših cestah, za hitrejši razvoj vsakega kraja, za skladnejši razvoj SR Slovenije in njeno boljše povezanost v širše prometne tokove.«

L. Ule

Marsikaj se je že spremenilo na naših cestah, dosti se še mora...

Spremembe zakona o zavarovanju

12. junija 1976 je pričel veljati nov zakon o temeljnih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja, ki prinaša spremembe tudi pri obveznem zavarovanju avtomobilske odgovornosti.

Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti več ali manj poznamo vsi uporabniki oziroma lastniki motornih vozil in sicer kot zavarovanje za škodo, povzročeno z motornim vozilom drugim osebam in stvarjem.

Prva sprememba je obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti tudi za tujce, ki z motornimi vozili s tujo registracijo pripelejo na ozemlje Jugoslavije. Če za svoje motorno vozilo nimajo mednarodne listine o zavarovanju, ki velja tudi za ozemlje SFRJ, ali če drugače nedvomno ne dokažejo, da takšno zavarovanje imajo, morajo v smislu tega zakona tako zavarovanje skleniti na meji.

Kot nedvomno dokazuje omenjenega zavarovanja je med drugim mišljena tudi registrska tablica, ki velja po bilateralnem sporazumu med Avstrijo in Jugoslavijo kot dokaz zavarovanja. Po tem sporazumu Jugoslovani za prestop avstrijske meje ne potrebujejo zelene karte; isto velja za Avstrijce ob prestopu jugoslovanske meje.

Mislil, da ni potrebno posebej poudarjati, da ta ukrep predstavlja vsaj formalno zagotovilo, da bo škoda, ki jo bo našemu občanu povzročil tujec, povrnjena. Vsekakor pa bo ta ukrep poenostavil in skrajšal proces uveljavljanja odškodnine pri tuji zavarovalnici.

Nov zakon posredno določa pri avtomobilski odgovornosti tudi omejitve zavarovalnih vsot. Višino letnih prepušča Zveznemu izvršnemu svetu, ki pa je že določil, da za škode, povzročene z osebnimi vozili jamči Zavarovalna skupnost v višini 2.500.000 din, za škode povzročene s tovrstnimi avtomobili in avtobusi pa v višini 5.000.000 din.

Za razliko od prejšnjega zakona so po novem zavarovalne vsote omejene.

Tretja sprememba je v tem, da škodo, povzročeno z motornim vozilom, katerega uporabnik oziroma lastnik ni sklenil pogodbe o zavarovanju proti odgovornosti (nezavarovano vozilo), pa tudi škodo, ki jo povzroči neznano motorno vozilo, povrne in izplača Zavarovalna skupnost, ki ima sedež v republiki oziroma avtonomni pokrajini, kjer je škoda nastala.

Po prejšnjem zakonu so pristojnost zavarovalnice v takih primerih določali po kraju nezgode,

ki je najbližji sedežu zavarovalnice. Razdaljo so merili po zračni poti.

Tako so na primer vse škode, ki so jih povzročili neznan in nezavarovani storilci na področju Reke, padle v breme Zavarovalnice SAVA, čeprav je to področje matično področje Zavarovalnice Croatia, ker je Reka po zračni liniji bližja Ljubljani kot Zagrebu, kjer sta sedeža zavarovalnic.

Naj omenim še to, da ima tujec, ki mu je bila na ozemlju Jugoslavije povzročena škoda z neznanim ali nezavarovanim vozilom, pravico do odškodnine le, če ima po zakonu v državi, katere državljan je, pravico do odškodnine v enakih primerih tudi naš državljan.

D. Kogej

Nova poslovna zgradba

Pred dnevi je SGP GRADIŠČE Cerknica začelo graditi bančni trakt v poslovnem centru v Cerknici. Objekt je na severnem delu osrednjega trga, tako da bo s tem objektom zaključena izgradnja središča kraja. Poleg bančnega dela projekt predvideva še hotel in trgovsko hišo.

Bančni del, ki je sedaj v gradnji, bo končan v začetku prihodnjega leta in v njem bodo dobili poslovne prostore Ljubljanska banka, Služba družbenega knjigovodstva in Narodna banka. V podprilicnih prostorih pa bo zgrajena velika skupščinska dvorana, ki se bo po potrebi delila v tri manjše dvoranske prostore za zasedanje vseh zborov skupščine. Poleg tega pa bo ta dvorana tudi za potrebe delovnih kolektivov, za razstave, simpozije in podobno.

Trgovsko podjetje Nanos se je tudi že odločilo za izgradnjo blagovne hiše v sklopu centra in sicer predvsem za trgovino s tehničnim blagom, tako da bi bila sedanja blagovnica poslej samo prehrabena trgovina.

Hotelski trakt predstavlja največji del investicije, zato Hotelsko turistično podjetje JAMA še proučuje možnosti za gradnjo hotela. Razmišljajo o več variantah izgradnje prenočitvenih kapacitet v Cerknici in sicer: ali temeljita adaptacija starega hotela Jezero ali izgradnja večjega hotela, ki se v perspektivi lahko dograjuje ali gradnja hotela v središču.

D. MAZI

Pisali smo že o lepi zamisli krajevnih skupnosti Cerknica. Posnetek kaže, da dela pri izgradnji nove tržnice lepo napredujejo (o tem pričča dejstvo, da je posnetek že zastarel).

DVAJSET LET RIBIŠKE DRUŽINE

Ribiška družina Cerknica praznuje dvajsetletnico svojega dela. 18. julija bo slavnostna prireditev z razvitjem prapora ob Cerkniškem jezeru, na Goričici.

Ze teden dni pred slavnostno prireditvijo bodo člani Ribiške družine na podlagi programa imeli posamezne aktivnosti, ki bodo tudi navzven prikazale njeno delo. Te aktivnosti bodo predvsem na področju varstva in očiščevanja okolja. Postavljen bo ribiški kamen, objavljenih bo več člankov v tisku in podobno. Najbolj prizadevnim članom Ribiške družine bodo podeljena priznanja, prav tako tudi pionirjem in mladincem, ki so člani mladinske ribiške sekcije.

J. Klančar

Dela pri gradnji novega poslovno-bančnega centra hitro napredujejo

Gasilska tekmovanja

Gasilci Tovarne pohišstva Cerknica so maja in junija trikrat tekmovali. Nastopili so na tekmovanju gasilskih društev občine Cerknica, na republiškem tekmovanju v Mariboru in na tradicionalnem tekmovanju gasilcev Bresta, Marlesa, Mebla, Novolesa in Stola. Na vseh tekmovanjih so dosegli zadovoljive uspehe.

OBČINSKO TEKMOVANJE

Tekmovanje gasilskih društev občine Cerknica je bilo 16. maja pred Tovarno pohišstva Cerknica. Organizirala ga je občinska gasilska zveza. Nastopilo je pet moških članskih ekip, ženska deseterina iz Begunj in dve skupini pionirjev. Moške ekipe so se pomerile v trodelnem napadu, polaganju cevovoda na 105 metrov in v vezanju vozlov na vrveh. Ženska deseterina je prikazala trodelni napad in vajo iz prve pomoči, pionirji pa trodelni napad in polaganje cevi na 105 metrov.

Doseženi so bili naslednji izidi:

Moške ekipe:

1. BREST TP Cerknica	841 točk
2. GD Begunje	788 točk
3. BREST TP Martinjak	781 točk
4. GD Žerovnica	755 točk
5. GD Nova vas	693 točk

Ženska deseterina:

1. GD Begunje	210 točk
---------------	----------

Pionirske ekipe:

1. GD Begunje II.	372 točk
2. GD Begunje I.	329 točk

Pri moških ekipah so premočno zmagali gasilci BREST TP Cerknica, čeprav so nastopili s pomlajeno postavo. Pohvaliti je treba tudi gasilce iz Begunj, ki so bili med moškimi drugi, poleg tega pa so edini nastopili v vseh treh disciplinah. Škoda, da niso tako aktivni tudi gasilci v drugih, zlasti v večjih krajih občine.

NA REPUBLIŠKEM TEKMOVANJU — SOLIDNO

Republiško tekmovanje gasilcev, ki ga organizira Gasilska zveza Slovenije vsako drugo leto, je bilo letos 22. maja v Mariboru. Tekmovalo je 39 ekip gasilcev iz industrije, 106 ekip teritorialnih gasilcev, 17 ženskih deseterin in večje število gasilskih enot civilne zaštite ter gasilcev s povprečno starostjo nad 30 let. Iz občine Cerknica je med industrijskimi gasilci nastopila samo enota

BREST TP Cerknica, med teritorialnimi pa gasilci iz Žerovnice in Nove vasi. Gasilci iz Begunj so na tekmovanje poslali samo svojo žensko deseterino.

Tekmovanje je bilo na stadionih Železničarja. Na začetku ga je motil dež, kasneje pa se je vreme izboljšalo. Vse ekipe iz Cerknice so nastopile še v dežju, zato so bile zanje tekmovalni pogoji bistveno slabši kot za tiste, ki so nastopile kasneje (spolzka tla, mokro orodje ipd.). To se je poznalo tudi pri rezultatih. Brestova enota je bila v svoji skupini z 810 točkami deseta, Žerovnica je v skupini 106. ekip dosegla 787 točk in 27. mesto, Nova vas je bila v isti skupini 65., ženska deseterina pa med 17 ekipami dvanaajsta. Za dosežen rezultat bodo tekmovalci Bresta in Žerovnice dobili zlato tekmovalno značko.

LEP USPEH V NOVEM MESTU

Tradicionalno tekmovanje gasilcev Bresta, Marlesa, Mebla, No-

volesa in Stola je bilo 12. junija v Straži pri Novem mestu.

Tekmovanje je obsegalo enake tekmovalne discipline kot na republiškem prvenstvu, to je trodelni napad in taktično vajo. Doseženi so bili naslednji rezultati:

1. Novoles Novo mesto	835 točk
2. Brest Cerknica	834 točk
3. Meblo Nova Gorica	823 točk
4. Stol Kamnik	805 točk
5. Marles Maribor	788 točk

Zmagal je Novoles s točko prednosti pred Brestom. Če bi upoštevali samo čas izvedbe posameznih vaj, pa bi bila naša ekipa prva, saj je izvedla vaji devet sekund hitreje od Novolesa. Na drugo mesto so jo potisnile kazenske točke, ki jih je prejela petnajst, Novoles pa samo pet. Kljub temu smo z uspehom lahko zadovoljni, še bolj pa z rezultatom, ki je kar za 24 točk boljši kot so ga dosegli na republiškem prvenstvu. Če bi tak rezultat dosegli tudi na tem tekmovanju, bi bili v svoji skupini četrti, med teritorialci pa celo drugi.

V. Žnidaršič

50 let nogometa

Petdeset let dela Nogometnega kluba Rakek je za nami. To je redek jubilej celo za klube v večjih mestih, zato je prav, da mu posvetimo nekoliko pozornosti.

Nogometni klub Rakek je naslednik leta 1926 ustanovljenega SK Javornik, ki je kot prvo panogo gojil nogomet, kasneje pa se je športno delovanje razmahnilo in zelo so bile aktivne lahkoatletika in smučarska sekcija ter harena (ženski rokomet).

Ko so ob ustanovitvi izbirali ime kluba, se uiso slučajno odločili za JAVORNIK, saj je bil ta gorski greben v celoti na italijanski strani in so športniki s tem dokazali svojo narodnostno usmerjenost. Od vsega začetka je bil klub vseh socialnih struktur, člani pa so bili tudi pripadniki ostalih jugoslovanskih narodov

in narodnosti. Med vojno klub zaradi kulturnega molka ni deloval, takoj po osvoboditvi pa je začel z delom v okviru TVD PARTIZANA, kasneje pa kot samostojen klub pri športnem društvu Rakek.

Nogometne ekipe v svojem dolgoletnem delovanju niso dosegle vrhunskih tekmovalnih uspehov, bila pa je vseskozi prisotna športna vzgoja in ni slučajno, da so bili nekateri znani športniki, na primer pokojni Leo Grom, brata Čveto in Janez Pavčič, Miro Steržaj, Franc Mlakar, člani SD in NK Rakek in dosegli vrhunske rezultate v individualnih športnih panogah.

Leta nazaj, ko so bila telesni kulturi odmerjena izredno skromna finančna sredstva, je klub živorel, saj so igralci sami kupovali opremo, plačevali prevoze in podobno. Ko pa je bilo z ustanovitvijo telesno kulturnih skupnosti urejeno tudi sistemsko financiranje, je postala dejavnost zopet živahnejša in tako ima klub danes pet ekip in sicer dve pionirski, mladinsko, člansko in veterane. V klubu delujeta aktivna Zveza komunistov in Zveza socialistične mladine.

Z izgradnjo slačilnice in igrišča pa je bila izpolnjena dolgoletna želja športnikov, saj delovanje v dosedanjih razmerah ni ustrezalo osnovnim higienskimi in drugim zahtevam. Ni odveč pripomniti, da bo ta objekt na voljo vsem, ki bodo želeli organizirano vaditi na nogometnem igrišču ali v njegovi bližini.

Jubilejno praznovanje od 13. do 20. junija je bilo obeleženo z več prireditvami in sicer turnirjem veteranov, na katerem so sodelovali Nova Gorica, Koper, Vrhnika in Rakek, mladinsko tekmo Rakek : Slovan, pionirskim turnirjem (Slovan I. in II., Usnjari in Rakek) ter na koncu z otvoritvijo slačilnice in podelitvijo priznanj najbolj zaslužnim članom kluba.

Dolgoletna tradicija pa obvezuje tudi v prihodnje. Prizadevanja je potrebno usmeriti tako, da bo nogometni klub osnova za razvoj tudi drugih telesnokulturnih dejavnosti, kar še posebej narekujejo najnovejša usmeritve v telesni kulturi.

P. Kovšca

Ženska deseterina iz Begunj je zelo prizadevna

PRVENSTVO KK BREST

V maju in juniju je Keglaški klub BREST imel klubsko prvenstvo, na katerem je tekmovalo 47 moških in 15 žensk.

Moški so tekmovali 3 x 200 lučaje mešano, ženske pa 3 x 100 lučaje mešano. Glede na to, da je keglaška sezona že pri koncu, so bili doseženi izredno dobri rezultati.

Ženske

1. Mulec Helena	1219 kegljev
2. Pokleka Dragica	1217 kegljev
3. Komidar Mirjam	1159 kegljev
4. Savovič Zofija	1102 kegljev
5. Mele Joža	1092 kegljev

Moški

1. Prešeren Edo	2682 kegljev
2. Hlabše Janez	2580 kegljev
3. Homovec Janez	2572 kegljev
4. Gornik Franc	2523 kegljev
5. Meden Ludvik	2523 kegljev

22. junija 1976 je predsednik tehnične komisije KK BREST tov. Slavko TORNIČ slavnostno podelil diplome in kolajne najboljšim kegljavičkam in kegljačem v sezoni 1976 in se zahvalil za sodelovanje vsem tekmovalkam in tekmovalcem.

D. Pokleka

TUDI LETOS TITAN

12. JUNIJA JE BIL V KAMNIKU ČETVERBOJ MED TITANOM, KOVINOPLASTIKO, LAMO IN BRESTOM

SKUPNA UVRSTITEV:

1. TITAN	31 točk
2. BREST	24 točk
3. KOVINOPLASTIKA	20 točk
4. LAMA	6 točk

Tekmovanje je odlično organizirala osnovna organizacija sindikata Titan Kamnik.

P. Kovšca

FILMI V JULIJU

7. ob 17. in 20. uri — NAJBOLJ SMEŠEN MOŽ NA SVETU. Ameriška komedija.
7. ob 20. in 4. ob 16. uri — ULICA BREZ ZAKONA. Ameriški western.
7. ob 20. uri — AMAZONKE. Italijanski pustolovski film.
7. ob 17. in 20. uri — PREZIMOVANJE V JAKOBSFELDU. — Jugoslovanski vojni film.
7. ob 20. uri — KID IN DRUŠČINA. Ameriški pustolovski film.
7. ob 20. uri — LJUBEZEN BREZ OBVEZNOSTI. Ameriški ljubzenski film.
7. ob 16. in 20. uri — MOŽ Z ZLATO PISTOLO. Ameriški pustolovski film.
7. ob 20. uri — ZLATO IN WHISKY. Italijanski pustolovski film.
7. ob 20. uri — NAGLO SODISČE. Francoski vojni film.
7. ob 20. in 18. 7. ob 16. uri — NEDOLŽNI UMazanIH ROK. Francoska kriminalka.
7. ob 20. uri — ZAKAJ TE MOŽ PUŠCA SAMO? Ameriška komedija.
7. ob 20. uri — ZADNJI SNIG POMLADI. Italijanski ljubzenski film.
7. ob 17. in 20. uri — SALAŠ V MALEM RITU. Jugoslovanski vojni film.
7. ob 20. in 25. 7. ob 16. uri — IZZIV BELE ŠAPE. Angleški pustolovski film.
7. ob 20. uri — AFRIŠKA ZVEZA. Italijanski vohunski film.
7. ob 20. uri — SREČANJE NA OCEANU. Angleški ljubzenski film.
7. ob 20. uri — NOČNE STRASTI. Francoska drama.
7. ob 20. uri — PROPAD JAPONSKE. Ameriški fantastični film.

NAŠI UPOKOJENCI

V aprilu je iz temeljne organizacije Tovarna lesnih izdelkov Stari trg odšla v pokoj delavka KRŽIČ MARIJA iz Loža.

V naši organizaciji je bila zaposlena od 19. 4. 1955. Vseh enaindvajset let je bila marljiva proizvajalka, najprej v zaboarni, nato pa v stolarni. Delala je na različnih delovnih mestih, nazadnje kot pomočnik pri štiristranskem skobelnem stroju.

31. maja pa nas je tudi zaradi upokojitve zapustila SRPAN GABRIJELA iz Vrhnike. V 23-letni delovni dobi v naši temeljni organizaciji je delala na različnih delovnih mestih v proizvodnji in bila ena izmed prvih delavk na našem obratu.

Obema želi delovna skupnost Tovarne lesnih izdelkov Stari trg še veliko srečnih in zdravih let.

V SPOMIN

Po hudi zahrbtni bolezni je mnogo prezgodaj v dvainšestdesetem letu starosti umrl dolgoletni član delovne skupnosti Tovarne pohišstva Martinjak, invalidsko upokojeni Janez MIŠIČ z Bločic. Pri nas je bil zaposlen od 1957. leta kot kurjač parnega kotla.

Na svojem odgovornem delovnem mestu je bil vreden in marljiv delavec in je delo opravljal z velikim čutom odgovornosti.

Ostal nam bo v lepem spominu kot dober delovni tovariš.

Delovna skupnost TOZD TP Martinjak

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Marija GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERSIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branko MIŠIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha ŠEPEC in Tone ŽIDAR. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. 10. 1974).

Srečanje pevcev

»Dan na dan sij nam sonce« je izzvenela skupna pesem otroških in mladinskih pevskih zborov. Srečanje je bilo ob polni dvorani 6. junija 1976 v Novi vasi.

Nastopili so štirje otroški pevski zbori, pet mladinskih zborov, pet moških zborov, ženski in mešani zbor ter harmonikarski zbor glasbene šole Frana Gerbiča z Rakeka.

Vsak zbor je zapel po dve pesmi. Skupaj je nastopilo 700 pevcev. Pokrovitelj srečanja je bila Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Cerknica. Srečanje pripravi vsako drugo leto in zborom podeli tudi priznanja.

V splošno zadovoljstvo ugotavljamo, da je v občini amaterska pevska kultura zajela širok krog nastopajočih in poslušalcev. Iz leta v leto so izvajanja boljša. Precej zborov je poseglo po sodobnih in kvalitetnih delih. Posamezni zbori presenečajo s hitrim in kvalitetnim razvojem.

Vsi pevski zbori nastopajo ob različnih priložnostih na krajevnih proslavah, na občinskih prireditvah in ob različnih prireditvah v delovnih organizacijah in na šolah.

R. Hlebec

Otroški pevski zbor osnovne šole Cerknica